

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Taner Yıldız tarafından yazılı olarak yanıtlanması hususunda gereğini saygılarımla arz ederim.

Barış Karadeniz

Sinop Milletvekili

Kayıp-kaçak bedeli, Elektrik Piyasası Kanunu, Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği, Dağıtım Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ ve diğer ikincil mevzuat gereğince tüketicilere tahakkuk ettirilmektedir. Kayıp-kaçak bedeli, “elektrik sisteminde ortaya çıkan teknik ve teknik olmayan kaybın maliyetinin kayıp-kaçak hedefi oranları ölçüsünde karşılanabilmesi amacıyla belirlenen bir bedel” olarak tanımlanmaktadır. İlgili mevzuat, kayıp - kaçak miktarına ilişkin maliyetin tüketicilere yansıtılmasını öngörmektedir. Yani; kurum tarafından elektrik enerjisinin üretiminden, tüketicilere ulaştırılncaya kadar oluşan elektrik eksikliği “kayıp bedeli” olarak; enerji nakil hatlarından çeşitli sebeplerle sayaçtan geçirilmeksizin, herhangi bir bedel ödmeden kullanılan elektrik bedeli de “kaçak bedeli” olarak diğer kullanıcı abonelere yansıtılmaktadır.

Dağıtım sistemine giren enerji ile tahakkuk ettirilen enerji arasında oluşan bu fark elektriğin dağıtımını için gerekli olan hat, trafo ile sayaçlarda meydana gelen teknik kayıp miktarı yaklaşık % 7-8 olarak belirtilmekte, dünya ortalamasının ise % 4 ile yüzde % 7 arasında olduğu bilinmektedir. Buna göre, Türkiye’de teknik kayıp, dünya ortalamasının üzerinde seyreden bir teknik kayıp oranına sahiptir. Diğer yandan, kaçak kayıp oranı ise Türkiye’de yaklaşık % 18 olsa da bölgelere ve illere göre kaçak kayıp oranı % 40 ile % 90 arasında seyretmektedir.

Kaçak kayıp, yani teknik olmayan kayıp; yasal olmayan bir şekilde elektriğin kaçak kullanılması sonucu meydana gelen kayıp miktarıdır ve bu eylem Türk Ceza Kanununda “hırsızlık suçu” veya “karşılıksız yararlanma” suçu olarak tanımlanmıştır.

Sonuç olarak; teknik kayıp elektrik üretim ve dağıtımın doğasında bulunmakta, teknik kaybın teknolojik olarak sıfırlaması mümkün olmamakta, teknik kayıp uygulamasının dünyanın bütün ülkelerinde maliyete ve makul oranlarda tüketici faturalarına yansıtıldığı bilinmektedir. Kaçak kayıp ise mevzuatımıza göre suçtur ve suç işlemeyen birine ceza verilmesi hukuk devleti ve adalet ile bağdaşmamaktadır. Nitekim, Kayıp/Kaçak Elektrik Bedeli Konusunda Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 21/05/2014 tarihli Nihai Kararı : “... Elektrik enerjisinin nakli esnasında meydana gelen kayıp ile başka kişiler tarafından hırsızlanmak suretiyle kullanılan elektrik bedellerinin, kurallara uyan abonelerden tahsili yoluna gitmek hukuk devleti ve adalet düşünceleri ile bağdaşmamaktadır... , elektrik kaybını önleme ve hırsızlıkları engelleme veya hırsız takip edip, bedeli ondan tahsil etme görevi de bizzat enerjinin sahibi bulunan kuruma aittir...” gerekçeleri ile bu yöndedir.

Buna göre;

- 1- Yaklaşık 37 milyon elektrik abonesinden toplam ne kadar teknik kayıp, ne kadar kaçak kayıp bedeli tahsil edilmektedir?
- 2- Kaçak kayıp istatistiklerinin illere ve bölgelere göre dağılımı nasıldır?
- 3- Teknik kayıp ve kaçak kayıp ayrımı yaparak, kaçak kayıp bedellerini suç işlemeyen tüketicilerden alınmasını önleyecek bir düzenleme yapacak mısınız?
- 4- Kaçak kayıp ile teknik kayıp ayrımı yapmaksızın tüm elektrik abonelerinden kayıp-kaçak bedeli alınması hukuk devleti ve adalet ile bağdaşmamakta ise bu adaletsizliğin düzeltilmesi için hangi çalışmaları yapacaksınız?
- 5- Teknik kayıp oranlarının dünyadaki teknik kayıp oranlar seviyesine getirilmesi için hangi çalışmalar yapılmaktadır?
- 6- Kaçakların sıfırlanmasına ve teknik kayıpların makul seviyeye indirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeler yeterli midir ki, bazı bölgelerde kayıp-kaçak % 40 ile % 90 arasında oranlarda seyretmektedir?